

дослідникам бракує синтетичності в мисленні, коли заходить мова про епохи модернізму й постмодернізму. Де проходить межа між ними й чому вони не є стилями на зразок реалізму чи романтизму? У кого існує здатність до синтезування, той завжди буде виходити з того, що модернізм і постмодернізм – це напрями, у межах яких історик літератури бачить кілька художніх стилів (символізм, неоромантизм, неокласицизм, необароко, футуризм та ін.). Вони, крім усього, ще й позначені національною специфікою, і тому, наприклад, магічна (міфологічна) течія в літературі Латинської Америки (Г. Маркес, А. Карпентьєр та ін.) посутньо різниться від, скажімо, постмодерної прози італійця Умберто Еко чи химерної (необарокової і неоромантичної) течії у прозі українській (О. Ільченко, В. Земляк та ін.), але це явища одного й того ж постмодернізму. Утім стосовно цього можливі й інакші (чи уточнені) міркування; послухати їх, як і міркування щодо інших проблем створення історії літератури, – це безпосереднє завдання нашого цьогоорічного семінару.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Аристотель*. Поэтика. Риторика. – С.-Пб., 2007.
2. *Дончик В.* Про історію літератури, якої досі не було // *Нова історія української літератури*. – К., 2005.
3. *Єфремов С.* Історія українського письменства. – К., 1995.
4. *Історія літератури* // *Літературознавча енциклопедія: У 2 т.* – К., 2007. – Т. 1.
5. *Литературная энциклопедия терминов и понятий*. – М., 2001.
6. *Наєнко М.* Художня література України. Від міфів до модерної реальності. – К., 2008.
7. *Перкінс Д.* Чи можлива історія літератури? – К., 2005.
8. *Поліщук Я.* Альтернативна історія літератури – постмодерна парадигма // *Нова історія української літератури*. – К., 2005.
9. *Скутейко Л.* Література – Історія – Нація (замість вступу) // *Нова історія української літератури*. – К., 2005.
10. *Франко І.* Твори: У 20 т. – К., 1955. – Т. XVI.

Отримано 1.02.2010 р.

м.Київ

СЕЦЕСІЯ В НОВІТНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЯК ТЕМА ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

1-4 жовтня 2009 року в Сімферополі відбулася всеукраїнська науково-практична конференція “Сецесія в новітній українській літературі: жанрово-стильові пошуки”. Конференцію, організовану Таврійським національним університетом ім. В.І. Вернадського, відкрили ректор Таврійського національного університету чл.-кор. НАН України *М. Баєров* і декан факультету української філології та українознавства цього ж університету *Ю. Прадід*.

Із доповіддю на пленарному засіданні виступив *Ю. Ковалів* (Київ), який охарактеризував сецесію як проблему новітньої історії і теорії української літератури. *А. Гуляк* (Київ) у фантазії *О. Кобилянської* “Поєми” розглянув сецесію як форму вияву авторської свідомості. *А. Ткаченко* (Київ) порушив питання аномальності як норми літературного процесу. Сецесію як закономірність у літературному процесі визначив *М. Наєнко* (Київ). Метажанр у родожанровій системі теоретично обґрунтував *О. Галич* (Луганськ). *Н. Зборовська* (Київ) застосувала до прози Марії Матіос психоаналітичний підхід. *В. Погребенник* (Київ) у фольклоризмі поезії Сильвестра Яричевського визначив риси традиціоналізму та сецесіонізму. На прикладі п’єси *В. Винниченка* “Чужі люди” *В. Гуменюк* (Сімферополь) окреслив сецесію у стосунку до раннього модернізму та авангардизму.

Були також проведені секційні засідання за такою тематикою: “Сецесія як проблема в українській літературі ХХ століття”, “Сецесійні модифікації в українській літературі”, “Жанрово-стильові пошуки сецесії”, “Літературна сецесія у власних межах і поза межах”.

Виступи науковців вирізнялися різноманітністю тематики, оригінальністю, науковою новизною. Цікавими були доповіді *Н. Лисенко-Єржиківської* (Київ) “До питання знайомства Євгена Маланюка з Федором Сологубом”, *Н. Левицької* (Сімферополь) “Сецесійні мотиви в новелістиці *Ю. Липи*”, *В. Гасанової* (Сімферополь) “Роман “Сестра моєї самотності” *Г. Тарасюк*: до проблеми інтерпретації тексту”, *Н. Білоус* (Київ) “Концепція творчої особистості в українській літературі та образотворчому мистецтві початку ХХ ст.”, *Л. Костецької*, *Ю. Кушнарюк* (Запоріжжя) “Оповідання “Ядзя і Катруся” *Н. Кобринської*, “Приязнь” *Лесі Українки*” та “Дівчатка” *О.Забужко*: типологічні паралелі”, *В. Швеця* (Сімферополь) “Елементи сецесії в драматургії *Л.М. Старицької-Черняхівської*”, *Я. Янкової* (Київ) “Сецесійні особливості жанрової дифузії малої прози *М. Грушевського*”, *М. Киричка* (Сімферополь) “Елементи сецесії в прозі *М. Коцюбинського*”, *І. Бурлакової* (Київ) “Полеміка в періодиці МУРу як

вияв сецесійної ситуації в українській еміграційній літературі”, Ю. *Потіпак* (Маріуполь) “Сецесійні моделі прози Євгена Мандичевського: жанрологічний аспект”, Н. *Герасименко* (Київ) “Жанрово-стильові модифікації сучасної популярної прози: про межовість жанрів жіночого роману”, І. *Домолега* (Мелітополь) “Формування суспільної та індивідуальної етносоціокультурної свідомості засобами української літератури” та ін.

Слід наголосити на активній участі в конференції студентів та аспірантів, зокрема, ґрунтовні доповіді виголосили О. *Смольницька* (Сімферополь) “Сецесія як перехід до міфу на прикладі роману Марії Матіос “Солодка Даруся”: юнганський аналіз твору”, О. *Мудрак* (Київ) “Жанрова “сецесія” еротичної лірики”, І. *Гладка* (Сімферополь) “Сецесійні мотиви творів Гната Михайличенка”, Г. *Максименко* (Луганськ) “Історична романістика В. Малика: темпоральні особливості”, Т. *Преображенська* (Сімферополь) “Сецесія у творчості Миколи Куліша”, О. *Медоренко* (Луганськ) “Віртуальний простір жанру авторського коментаря періоду “fin de siècle”, О. *Пуніна* (Донецьк) “Технічна кіноконструкція в художньому творі”, Р. *Лихограй* (Київ) “Політичні смисли у фольклорному текстовому просторі” та ін. Обговорення проблемних питань конференції відбувалося дискусійно та динамічно.

Досить широко була географія учасників конференції — Київ, Луганськ, Одеса, Кіровоград, Сімферополь, Бердянськ, Дніпропетровськ, Херсон, Запоріжжя, Харків, Мелітополь. Велика кількість доповідачів, що репрезентують наукові центри майже всіх регіонів України, засвідчує значний науковий інтерес до проблеми сецесії в українській літературі.

Загалом хід пленарного й секційних засідань довів, що сецесія в новітній українській літературі — це та лакуна в літературознавстві, яка потребує докладного та різноаспектного аналізу. Актуальна і перспективна, вона відкриває нові обрії наукових досліджень, тому, безперечно, заслуговує на нашу пильну увагу. Сподіваємося, що проведення подібних конференцій триватиме й далі, а коло дослідників літературної сецесії дедалі ширшатиме.

Найближчим часом буде опублікований науковий збірник, який міститиме матеріали конференції.

Отримано 24.12.2009 р.

Ірина Терехова
м. Сімферополь

ПРЕЗЕНТАЦІЯ СЛОВАЦЬКОЇ МОНОГРАФІЇ

29 жовтня 2009 року у видавництві “Смолоскип” відбулася презентація українознавчих видань відомих словацьких українців акад. НАН України Миколи Неврлого та доцента Братиславського університету ім. Яна Амоса Коменського Мирослава Даніша. Це праця М. Неврлого “Минуле й сучасне. Збірник слов’язнавчих праць” (К.: Смолоскип, 2009 р., 956 ст.) та монографія М. Неврлого у співавторстві зі словацьким істориком, вихованцем Київського університету імені Тараса Шевченка М. Данішем “Іван Франко. Життя і творчість. 1856-1916”, яка побачила світ у Пряшеві 2009 р. словацькою мовою. Презентацію відкрив директор видавництва Р. *Семків*.

Голова видавництва “Смолоскип” О. *Зінкевич* зазначив, що Миколу Неврлого по праву можна вважати чудовим літописцем українського літературного процесу ХХ та ХХІ ст. Зокрема йдеться про тих письменників, які у 1920-1930 рр. опинилися в Празі, взагалі у порівняно демократичній ЧСР за президентства Томаша Масарика, який не тільки створив нормальні умови для проживання в ЧСР українських емігрантів, а й підтримав передислокацію з Відня до Праги Українського Вільного Університету. О. *Зінкевич* зазначив, що колектив видавництва “Смолоскип” самовіддано працював над літературним доробком М. Неврлого, бо все, написане цим славістом і літературознавцем, гідне щонайвищої оцінки.

Автор глибоких і аналітичних передмов до презентованих видань акад. І. *Дзюба*, говорячи про, за його словами, “перший вагомий збірник праць акад. М. Неврлого, на який спромоглася нині Україна”, зазначив, що в українознавчому та слов’язнавчому доробку М. Неврлого він виокремив чотири головні масиви досліджень:

- розвідки з української класичної літератури (Котляревський, Шевченко, Франко, Леся Українка, Панас Мирний);
- розвідки та публікації з української літератури й літературознавства т. зв. “Розстріляного відродження”;
- численні дослідження академіка з українсько-чеських та українсько-словацьких літературних зв’язків;
- зразкові видання творів “проскрибованих” видатних українських поетів ХХ ст. – Б.-І. Антонича “Перстені молодості” (1966), Д. Фальківського “Ранені дні” (1969), Є. Маланюка “Земна Мадонна” (1991), Олега Ольжича “Цитаделя духа” (1991), М. Ситника “Катам наперекір” (1998).

